

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társ szerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérváry Dezso ügyvédek.	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	---	---	---	---

Gondolkodás nélkül . . .

„Gondolkodás nélkül kell a katonai javaslatokat megszavazni” — mondotta gróf Tisza István a véderővita kezdetén.

Eddig úgy tudtuk, hogy csak a katonaságnál megy erényszámba a gondolkodás hiánya, de most meglepetéssel látjuk, hogy ezt a nagy erényt a munkapárti politikusok megirigyelték a katonáktól. Igaz, mi úgy tudjuk, hogy a politikusnak épp a gondolkodás a fő és egyedüli hivatása és azt hittük, hogy a képviselőnek kötelessége az, hogy okos és termékeny gondolatokkal szolgálja hazája javát. Ezek után azonban szívesen megállapíthatjuk, hogy a munkapártiaknál vétek a gondolkodás és erény a szellemi sötétség. Örömmel veszszük, hogy ezt éppen a vezér állapította meg. A munkapárt ezt a nagy erényt éppen egy oly javaslatnál akarja gyakorolni, a melyet Bécsben dolgoztak ki számunkra, a mely abból a forrásból származik, a mely 89-ben az akkori véderőjavaslattal e nemzetet az ujoncmegajánlási jogától, az ischli klauzula idején pedig a gazdasági önállóság lehetőségétől akarta mindörökké megfosztani.

A nemzet szerencséjére azonban az ellenzéki politikusok szeretnek és tudnak gondolkodni és bizony nagyon, de nagyon alaposan gondolkozva tanulmányozták át a véderőjavaslatokat sorról-sorra és például Bakonyi Samu, az ellenzék kiváló katonai szakértője, a ki Tiszával ellentétben szeret és tud is gondolkodni, igen cifra dolgokat sütött ki a javaslatról. Egyebet ne említsünk, mint például az altiszti kérdést.

A javaslatok szerint a legénység két, az altisztek azonban három évet szolgálnának. Már maga ez mutatja, hogy a két éves szolgálati idő csak humbug, mert az altisztekre nem terjed ki, az altisztek pedig a legénységnek majd egyharmadát fogják kitenni, mert a két éves szolgálati idő esetén sokkal több altiszt szükséges, hogy a kiképzés intenzívebb legyen. Ez pedig katonai szempontból is — erősebb kifejezést ne használjunk, — típusa a gondolkodás vagy talán egyéb hiányának, mert így

a legénységnek ügyesebb értelmesebb részének gondolja lesz majd arra, hogy az ő jó tulajdonságaikra a tisztek valahogy rá ne jöjjenek és elismerésül két év helyett három évre benn ne tartsák.

Most azonban történt valami a nagy politikában, a mi erősen rácafol Tiszára. Új hadügyminiszter jött. Nagyon beavított forrásból az a hír szivárgott ki, hogy az új hadügyminiszter nem teszi egészen magáévá a katonai javaslatokat, mert azok katonai szempontból is rosszak és azok újabb átdolgozása szükséges.

Ime! Tisza hajlandó lett volna a javaslatokat gondolkodás nélkül megszavazni és a katonaság vonja vissza a javaslatokat, mert azok ellen katonai szempontokból merültek fel aggályok.

A bizantinizmusnak igazán tökéletesebb példáját nem nyújtja semmi, mint az a kép, mikor Tiszának ezen inkább szégyelni való kijelentésére a munkapárt örült tapsban tört ki annak idején.

A ki eddig — jóhiszemű lévén — talán kételkedett abban, hogy a munkapárt egyedüli hivatását Bécs parancsainak végrehajtásában látja, az abból a kijelentésből megértheti. Maga Bécs még kételkedik azon, hogy jó lesz-e az, a mit követel, Budapesten talán át sem olvasták még a javaslatokat, de már a többség kiadta a jelszót: „Gondolkodás nélkül szavazni!”

Ilyen többségre a nemzetnek szüksége nincs. Ilyen, — a politikai moráltól, az önérzetes felelősségviseletől távol álló párt minden erkölcsi állapot nélküli arra, hogy ily nagy horderejű javaslatokban döntsön. Ennek a pártnak csak egy hivatása van: gondolkodás nélkül eltűnni a nemzeti küzdelem színteréről.

Cukorgyárat

épitenek Zomborban. Ezt a hírt ebben a lakonikus rövidségben adják tudunkra. Tehát szaporodik Bácsmegeye különben elég szegényes ipara egy új vállalattal, amelynek van élethivatása, a prosperálhatóságnak, a felvirágoztathatásnak minden előfeltétele meg van.

Zomborban cukorgyárat épitenek és ez a hír Baja városát csak mint egy egyszerű, szürke, semmit mondó hír érdekli. Az emberek keresztül futnak a hírlap rövid híre és egyáltalán nem is gondolnak arra, hogy ez

lehetne másképpen, jobban is. Az emberek itt Baján egyáltalán nem gondolnak arra, hogy talán mégis meglehetne szerezni egy ilyen életképes vállalatot a mi városunk részére. Meg kellene kísérlni azt a vállalatot idehozni, amely egy csomó munkásnak ad kenyeret, sok-sok fogyasztóképes embert vonzana a városba, nagy kihatással volna a város gazdasági életére, fellendítené az ipart, a kereskedelmet. Minderre nem gondolnak, csak egyszerűen tudomásul veszik, hogy más város megint gyarapszik, megy előre, mi pedig maradunk abban a mi régi elhagyatottságunkban, amelyben Isten tudja mióta és még meddig leledzünk. Pedig minálunk meg van minden előfeltétele annak, hogy nagyobb gyári vállalatok létesüljenek, hogy itt megerősödjének. Egy gyárnak, amely exportálni akar és a mely a feldolgozásra szükséges anyagot a vidékről akarja beszállítani, első és legnagyobb szüksége, hogy jó közlekedési eszközök álljanak rendelkezésre. Már pedig az tagadhatatlan, hogy Bajának ma már kitűnő közlekedési eszközei vannak. Itt van az olcsó vizi út, a Duna, aztán itt van a baja—bátaszéki híd, amellyel közvetlen összeköttetésünk van a Dunán túlra, a tengerpart felé és a szabadkai viszonylatba pedig gyors és jó összeköttetésünk van az Alföldre, Erdélybe és minden egyéb irányba. Az építés alatt levő baja—apatini—szondi vasút közelebb hozza hozzánk Bácskát, Szlavóniát.

Ott, ahol igen jők, kedvezőek a közlekedési viszonyok, szinte érthetetlen, hogy nem irányul oda a vállalkozók figyelme. Érthetetlen, hogy egy városból annyira hiányozzék az élelmesség, hogy az ilyen kedvező viszonyokat ne tudjon kihasználni.

Ez azonban nem újság előttünk. Nagyhanguan beszélnek minálunk városfejlesztésről, haladásról, de amikor rá kerül a sor arra, hogy tényleg megmutassa az az új erő az ő kiváló gondoskodását, előre látását, akkor egyszerűen hallgat, nem véteti magát észre. Csak várja-várja, mikor jön az a bizonyos sült galamb, amely váratlanul és kéretlenül beletolalakodik az éhes ember szájába.

Csak beszélnek nagy tervekről. De hol marad azoknak a megvalósítása? Vagy nem az a fő, hogy tényleg, valóságban fejlesszék ennek a városnak az iparát, a kereskedelmét, hogy lendületet adjanak a város gazdasági életének? Hanem talán az a lényeg, hogy sokat, szépet és nagyot tudjanak igérni.

Mert abban igazán nagy az a mostani rezsim. De ha alkotni kell, a várost tényleg előbbre kellene vinni, akkor azt mondják: Csináld te bibást. X.

Telefonhírek.

Budapest, 1911. szeptember 22.

A Dégenfeld—Fényes

affér ma befejeződött Delelőtt fegyver bíróság döntött úgy, hogy pisztolyban egyeztek meg. A párbaj egyszeri golyó-váltással ma délelőtt volt. Sebesülés nem történt, a felek nem békültek ki.

Miniszter megy és jön.

A hivatalos lap mai száma közli Schönaich hadügyminiszternek a felmentését és Auffenbergnek a kinevezését.

A Nap ügye.

Október hó 13-án lesz A Nap ismeretes királysértési perében a tárgyalás. A nagy port felvert cikkért Kalmár Antal vállalja a szerzőséget és a felelőséget.

A kolera

Budapestben és Ujpesten ma újabb 22 koleragyanus eset fordult elő.

Lezuhant

egy napszámos a budapesti póstapalota harmadik emeletéről. Eppen abban a pillanatban foglalatkoskodott a földszinten egy posta-főtiszt, akire egész súlyával ráesett a lezuhant napszámos. Mindketten súlyosan megsérültek.

NAPIHIREK.

A Kis-utca

nem olyan előkelő, mint a Szent-Antal-utca, nem olyan forgalmas, mint az Eötvös-utca, nincsen benne olyan sok bolt, mint az Erzsébet királyné-utcában és valószínűleg keves ember tudja, hogy egyáltalán van a belvárosban egy ilyen nevű utca. Nem is valami nagy jelentőségű ez a Kis-utca és meg is arról kell most szólnunk. Ez az utca a Petőfi Sándor-utcaát köti össze a Mészáros Lázár-utcaival, tehát két népes utca közé esik.

Panasszal telt levél érkezett ma hozzánk, amelyben elmondják, hogy a Kis-utca baloldali házsorán, ahol nincsen járdázva, ember-nagyságnyra nő a gaz és az erdőnyi sűrűségben levő gaz közül undorító szagok terjengnek úgy, hogy még erősebb idegzetű embernek is rosszul kell éreznie magát, ha arra jár. Egyáltalán olyan szemét, piszok van abban kis utcácskában felhalmozva, hogy az hihetetlen.

Kérdjük — mondja a panaszos levél — miért nem fordítanak gondot arra, hogy ilyen dolog meg ne essék.

Tűzoltók közgyűlése. A »bajai önkéntes tűzoltó-testület« 1911. évi szeptember 24-én délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében (2-ik szám) rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Az előfogatok biztosítása. 2. Az orsz. tűzoltó otthon részére gyűjtés.

Kövezik a posványosi utat. A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta a közgyűlésnek azon határozatát, hogy a posványosi utat kikövezik a mételeptől egész az úgynevezett nagy töltésig és hogy a kikövezési munkálatok költségeit egy negyvenezer koronás törlesztéses kölcsönrel fedezik.

Tolvaj inasok. Két tolvaj inast keres most a bajai csendőrség. Az egyik Fábik Lajos molnártanonc, a gazdáját lopta meg, Fejes Károly molnármestert. Ennek távollétében feltörte a szekrényt és husz korona papirospenzt magához véve megszökött. — Gyúrtyik Sándor szobafestő inas a másik tolvaj. Ez gazdájával, Éder Kálmán szobafestő mesterrel Weitzenfeld József szobáját festette. Az inas feltörte a másik szoba ajtaját és az asztalról egy női aranyórát, aranyláncot ellopotott és ezeket elrejtette a szemétdödrbe. A lopást észrevették. Az inas tagadott egy darabig, de aztán beismerő vallomást tett s előadta a lopott dolgokat. Az eljárás folyik ellene.

Baja—Kalocsa—Dunapataj. A »Pesti Naplóban olvassuk: Egy pénzcsoport, a melynek élén Teley József gróf áll, Kalocsáról Bajára vasutat szándékszik vezetni. Az előmunkálati engedélyt már megkapta a csoport és a finanszírozás tekintetében is legközelebb meg lesz az egyezség egy előkelő pénzintézetrel. Az építkezést a jövő év elején kezdik meg. Az új részvénytársaság megalakulása még ebben az évben meg fog alakulni. Kétségtelen, hogy a dunapataj—kalocsa—bajai és a baja—kiskőrösi vasutrol van szó. Azt hisszük, hogy a Pesti Napló értesülése téves. Tudomásunk szerint ennek a vasutnak az ügye korántsem olyan előrehaladott, mint amiként azt a Pesti Napló feltünteti.

Megölte a kocsi-rud. Borzalmas szerencsétlenség történt hétfőn a mélykúti országon. Alföldi Géza mélykúti jegyző kocsin kiment családjával a község határába. Az országúton vele szembe jött Kollár Antal mélykúti földbirtokos kocsija. A kocsi is, a gazda is részeg volt. Kollár kocsiá nekijáratott Alföldieknek. Alföldi kocsijának a rudja melbe vágta Kollárt, aki azonban ekkor semmi fájdalmat nem érzett. Mikor hazahért, alighogy kilépett a kocsiból, holtan esett össze. Az ügyészség elrendelte a felboncolását, amit dr. Günther József törvényszéki orvost tegnap délután végzett. Kítűnt, hogy Kollár halálát az okozta, hogy a szémszédos kocsi rudja összetörte a bordáját, amelynek egyik darabja összeroncsolta a máját. A kocsi ellen, akinek vigyázatlansága okozta a szerencsétlenséget, megindult az eljárás.

Boldog újévet kívánok

Igen tisztelt izz. vendégeimnek, ismerőseimnek jóbarátainnak

Polgár Ferenc.

a »Központi«-kávéház főpincére.

Igen tisztelt izraelita vendégeimnek, ismerőseimnek és barátainak **boldog újévet kívánok.**

Zweig Mór,

a »Központi«-szálloda tulajdonosa.

REGÉNY.

Emberek.

Írta: Szabó Miklós.

(Folytatás.)

6.

3.

Husz év mult el. Az öreg nyugalmazott ispán kényelmesen elterpeszkedve egy kaszinói karosszékben, hirtelen elhallgatott. Erősen pöffkelt. Csak ugy ontotta magából a gomolygó füstfelhőket. Jó ideig tartott ez a hallgatás. Végre is az ősz pap törte meg a csendet. Szelid kíváncsisággal kérdezte:

— És hol van most Emil?

— Bizonyosan a temetőben. Amióta mindent elmondtam neki, folyton a temetőt járja. Azóta nem bírok a fiuval. Szótlan, magábanmerülő lett. Folyton síhajtozik. Szinte megbántam már, hogy annyira őszinte voltam. Hejh, ha az én jószágom anyjukom érne, de minden másképp történt volna.

Az öreg pap szomoruan bölintott. Majd megfontoltan, alig hallhatóan mondta:

— Kötelességed volt feltárni előtte a helyzetet. Elvégre a fiu már husz éves. Meglett ember. Kenyere biztosítva van. Oklevéllel a kezében bármely pillanatban megválasztják Halmosligeten jegyzővé. Többet nem várhat tőled . . . Így is sok pénzbe került az iskolázatása. Merthogy a becsületes keresményedből költöttél rá, az bizonyos. Hiszen szegényen, majdnem krajcár nélkül vonultál nyugodalomba. S amíg alárendeltjeid vagyont gyűjtöttek melletted, magad koldus maradtál. Tuláságosan becsületes voltál Bálint. Tuláságosan becsületes . . . Most aztán tengődhetsz szegényes nyugdíjadból öregszédre.

Az ispán derűsen mosolygott, hogy nekem is lopnom, rabolnom kellett volna, amint ezt a többiek tették, ugy-e öregem? — mondotta aztán csendes maliciával.

— Isten ments! — riadt meg a pap. — Távol áll tőlem ilyesminek még a gondolata is. De tisztességes uton is félretehettél volna annyit, hogy most nem kellene gondokkal küzdened. És a fiura is többet áldozhatnál. Lenne miből. Nem kellene tanulmányait félbeszakítania . . . Kár érte. Eszes fiu. Sokra vihetné.

Az állandóan megleltő

„**METEOR**”
KÁLYHÁK

a legjobb és leg-
tökéletesebbek!

Keves fűtőanyag, nagy fűtő-
képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!
Kapható úgy egyszerűbb, mint díszesebb kivitelben!

Éddig 700,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor” kályhás csillag védjeggyel van ellátva.

Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula

kereskedésében kaphatók.

— Hisz épen ez fáj nekem! — szisszent fel az ispán. — Eszes fiu és szorgalmas és becsületes. De szegényes nyugdíjamból még sem támogathatom tovább. S hogy Pestre kerüljön koplalni; nappal dolgozva, éjjel tanulva elsenyedni a főváros ocsmány bűnöktől fertőzött levegőjében, ezt én egy pillanatil sem tudnám elviselni. Nagyon szeretem ezt a boldogtalan fiút . . .

— Meg is érdemli — suttozta az agg plebános meggyőződéssel.

— Meg. Nagyon megérdemli. De egyébként sincs elveszve minden. Itt van a halmosligeti jegyzőség. Felkínálták neki. Tiszteletes jövedelmet hoz, kevés munkával jár. Emellett folytathatná a tanulmányait is . . .

— Nos és nem akarja elfogadni?

— Mondom, hogy nem lehet vele okosan beszélni, amióta a tanfolyomról hazajött és én mindent feltártam előtte. Egész nap kószál. Egyszer kíváncsiságból utána lopodztam. A temetőben találtam meg. Összekulcsolt kezekkel térdelt a sír előtt és sokáig szótlanul nézte a knesztre szögezett sárguló arcképet. Édesanyja képét . . . Szomorú ismerkedés volt az édes főuram, nagyon szomorú!

Az öreg ispán előtve csikos batiszt zseb-kendőjét és megtörülgette vele elhomályosuló szeméit. Közben válogatott kifejezésekkel paszkondiázta le az átkozott trafik-dohányt, aminek olyan cudar erős a füstje, hogy majd ki eszi a becsületes, magyar érzelmű honhazafi szeméit.

A plébános jóságosan mosolygott. Még a kacskaringós huszárkáromkodásért sem nehezelt meg az örege. Hiszen tudta, hogy ezzel is csak előtörő könnyeit akarja elipelezní előtte.

(Folytatás következik)

Szerkesztő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telephelyszáma . . . 01

Előjegyzést

már most elfogadok
circa tíz nap múlva
szedendő

téli szőlőre.

Ifj. Wagner Antal

könyvkereskedő.

ZONGORÁK
— ÉS PIANINÓK —
legszilidabban vásárolhatók

Ifj. Wagner Antal

zongora-termeben
BAJÁN.

Bácsmegeve legrégibb és legnagyobb zongorarakta:

Tíz éves írásbeli szavatosság!

Legelőnyösebb fizetési feltételek!

Két-három középiskolát végzett fiu
FIZETÉSSSEL

TANULÓUL

felvétetik **NÁNY LAJOS** könyvnyomdájában Baján.

HIRDETÉSEK

felvételnék — a kiadóhivatalban.

Pokorny János-utca 7. számú (volt Berta Nándor-féle)

HÁZ szabad kézből eladó.

Értekezhetni: Genál Mátvás bajai lakósal Mátéházi-utca 4. szám.

Hajóslegények és fűtők

Budapesten felvételnék; jelentkezni lehet ez ügynökségnél: **Első cs kir. szab. Duna-gőzhajózási Társaság Ügynöksége** Baja.

Cipész-üzlet
átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a régi **Weisz Henrik-féle** úri és női

cipész-üzletet

átveve, a magyar négen fenálló jőnevű üzletével egyesítve, az Erzsébet-királyné utcában volt saját üzletemet is áthelyeztem a **Központi Szálloda** épületében tovább vezetem és tovább is azon fogok igyekezni, hogy elegáns kivitelű, jó és szolid munkával szolgáljam ki t. megrendelőimet.

Raktáron tartok mindennemű, saját készítményű úri és női cipőket.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

kitűnő tisztelettel
Szilágyi Sándor
úri és női cipész.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix.

KRISTÁLY ÁSVÁNYVIZ

Legyen mindennapi italod!

Természetes hydrocarbonátos ásványviz forrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztést elősegítő pompás asztali viz.

Telefon 81. sz. Főraktár Baja és vidéke részére: Telefon 81. sz.

Stampfl Jenő fűszerkereskedő cégnél **Baja.**

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árákon kaphatók.

A Kristály ásványviz árai: 1/2 liter 36 fill., 1 liter 46 fill., 1 1/2 liter 56 fill.

Üres üvegek visszavételnek: 1/2 literes 12 fill., 1 literes 16 fill., 1 1/2 literes 20 filléret

SCHÄTZ JÓZSEF budapesti sörnagykereskedő helybeli főlerakata
STAMPFL JENŐ CÉGNÉL.

„Góliát Maláta gyógyászor”

a leghírvevesebb egyetemi tanárok által javálva, mint hatásos szer vérszegénység, idegesség, emésztési zavarok, álmatlanság és gyöngesség ellen; továbbá ajánlva van lábadozóknak és különösen szoptató nőknek.

Góliát Maláta gyógyászor 1 palack 40 fillér.
Király salon sör 1 palack 36 fillér.

Üres üvegek 10 fillérért vétetnek vissza.

10 üvegen felüli rendelések házhoz szállíttatnak.

E különleges sörök a DREHER ANTAL és az Első Magyar Részvényserfőzde Kőbányai Sörfőzde gyártmányai.
Jégben hűtött palackok is kaphatók.

Legkitünőbb gyártmányú

ZONGORÁK ÉS PIANINÓK

HAAAS

ÉS

WEISZ

bútor, kárpitos- és
zongora-termeiben

BAJA.

A városházával szemben
a Bajavidéki Takarékpénz-
tár épületében. : : : : :

készpénzért és részletfizetésre legolcsóbban beszerezhetők

Egy női és egy férfi

templomülés a bajai izraelita templom-
ban eladó. Felvilágosítás kapható Attila-
utca 19. szám alatt.

Hatósági rendelet

szerint mindenki házánál köteles
vizet készenlétben tartani. E célra
legalkalmasabbnak és legtartósabb-
nak ajánlom saját gyártmányú

vasbeton hordókat

hektoliterenként 5 korona.

Állandó készlet tégla-, cserép és
cementárukban. Beocsini Port-
land és Roman Cement és I/a.
darabos mész a legfrisebb állapot-
ban mindig kapható Grünhut Miksa
Spitzer-féle tégla és cementárugyárában.
Telefonszám 111. — Telefonszám 111.

ETERNIT-PALA

HATSCHÉK SZABADALMA

a jelenkor legjobb tetője

könnyű, törhetetlen, fagy-, vihar- és tűzmentes,

vörös-, fehér- és szürke színekben

Tervrajzzal és költségvetéssel díjtalanul szolgál:

GOLDSCHMIDT LAJOS

épületanyag és tűzifa kereskedő

Eternit-pala egyedelarúsító Baja város és területére.

TELEFON SZÁM 88.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölcsonöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A
kölcsonök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek
iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.